

Framhald av síðu 13

inn við skattahækkning. Tað er einki, sum eitur. Ein má vísa, at ein er fætur fyrri at halda, tað ein vil.

-Men skulu fólk uppsigast, so skulu tey hava arbeiðsloysisstuðul. Er tað biligari ella er tað skrávan uttan enda.

-Tað verður helst biligari, men tú kanst ikki seta øll tey fólkini, sum gerast arbeiðsleys hjá tí almenna, at arbeiða í tí privata sektorinum.

Tað, sum er avgerandi, er, hvat fólk vilja góðtaka. Vilja t.d. fólk rinda skatt fyrri, at tey, sum hava høga løn, ikki skulu sigast upp.

Skattur av arbeiðsfríum inntøkum

-Eru pengar at heinta aðrastaðni. T.d. hevur verðir tósáð um at skatta rentuvinning meira.

-Eg veit ikki, um tað er so fruktagott at fáa tað tjakið í gongd júst nú. Tað er jú tabuveni. Tað, sum er mest umráðandi, er at brúka tað forstáðsi, sum er millum fólk, at tað er neyðugt at gera nakad og ikki opna eitt nýtt ball, soleiðis at ein fær einki burtur úr nokrum.

Hóast hægri skattur av rentuvinningi er eitt tabuveni, so ivast landsbankastjórin tó ikki í, at vit hava eina ov smala skattaskipan. Tað at momsúrinn kemur verður ein fyrimunur, tí tú fær eitt breiðari grundarlag at leggja skatt á. Tað er so ein spurningur, um ikki inntøkuskattalógin hevur eitt ov smælt grundarlag, t.v.s. at tað bara eru arbeiðsinntøkur, sum rinda skatt. Arbeiðsfríar inntøkur gjalda jú ikki skatt. T.d. rentur av innlånunum gjalda lítlan og ongan skatt, inntøka av kapitalvinningsi t.v.s. at húsini vaksa í virði, sleppur eisini undan skatti. Hatta eru helst høvuðsbólkarnir av arbeiðsfríum inntøkum, sum sleppa undan skatti.

Gagnlig men stuðlað ov nógv

-Eru pengar at heinta har.

-Eg eri ikki komin til, hvat ein skal gera á hesum øki. Rentuskattaskipan okkara er gagnlig samfelagshaga, tí at uppsparingin verður í landinum, men hon verður stuðlað alt ov nógv í mun til tað, sum er neyðugt fyrri at røkka tí samfelagsgagnliga endamálinum. Í dag fær tú 7% í rentu sum ein van-

ligur uppsparari, um tú setir pengar inn uppá eitt ár. Inflationin liggur uppá eini 3%. Eigur tú nógvir pengar, so fær tú væl meiri í rentu til tað, so realrentan her heima er í veruleikanum svingandi í mun til alla aðrastaðni.

Sigurd Poulsen sigur víðari, at tað er órationelt búskaparlaga at stuðla meira enn tað, sum er neyðugt, fyrri at fáa fólk at spara. Eg trúgvi einki uppá, soleiðis sum okkara rentuskipan er, at hon stuðlar til uppsparing í mun til tað sum tilskotið t.v.s. skattafrelsið er.

Tú hevði kunnað fingið uppsparingarvirkanina fyrri tað, um rentan rindaði eitt sindur meira. Har hevði tú so kunnað fingið nakad, men ikki allar tær 200 mill. kr., sum talan er um at spara.

Alt ov nógvir studningar

Sigurd Poulsen heldur eisini, at studningurin til fiskivinnuna er ov stórir. Soleingi vit klára at halda yvirkapacitetin gangandi, er studningurin ov stórir. Spurningurin er sjálvandi, hvussu skjótt tú kanst minka stuðulin.

Hyggja vit so at útreiðslunum hjá landskassanum sjálvum siggja vit, at har fara 40% til raksturinn av almennu stovnunum. Er tað rætt, at 75% fara til lønir, so hevur landsstýrið umleið eina milliárd kr. av lønarútgjaldingum, meðan útreiðslurnar liggja millum 2,5 og 3 mia. So tað verður nógv stuðlað. Vit stuðla fiskivinnu, landbrúki, flutninginum innanoyggja, postverkinum. Gud viti hvat vit ikki stuðla í hesum landinum. Har eru vissuliga viðurskifti, sum kunnu minkast.

So sjálvst tað at spara 200 mill. kr. átti ikki at verið ómøguligt, men tað er ræðuliga ógvusligt at taka tær úr innanfyrri 3/4 ár.

Men vit sleppa ikki undan at fremja tað, sum er neyðugt fyrri at fíggiarlógin kemur at halda. Tað má so gerast við inntøkulógum og sparingum.

Í løtuni dugi eg ikki at siga, um tað er rætt at spara alt ella taka nakad inn í skatti.

Hvør skal gjalda

-Men slepst undan at siga fólkni upp í tí almenna sektorinum?

-Tað, sum er avgerandi fyrri meg, er, hvat fólk krevja. Politikarin vil

gera tað, sum veljarin ynskir, tað eri eg sannfærdur um, men eg dugi ikki í dag at siga, hvat veljarin vil góðtaka.

-Men um veljarin heldur seg at hava liðið nokk, og politikarin tekur hetta til eftirtektar, hvat eru vit tá?

-Generelt haldi eg, at fólk um landið vilja hava, at tað verður gjørt sum er neyðugt fyrri, at vit kunnu hava framtíðarmøguleikar.

Trupulleikarnir koma, tá ein fer at hyggja eftir, hvør skal gjalda. Tað hevur altíð verið ein ávís andstøða til tey, sum eru alment sett, og framvegis eru tað 2/3, sum fáa løn uttanfyri tann almenna sektorin. Teir 2/3 rinda meira í skatti fyrri, at tann eini triðingurin í meðal skal verða hægri løntur og betri tryggjaður. Tað er eitt av vandamálunum.

Um teir 2/3 vilja góðtaka tað, so verður einki arbeiðsloysi hjá tí almenna. Vilja teir ikki tað, so vilja politikarnir verða reysaðir ferð eftir ferð, til fólk hava ta uppfatan, at nú verða hesi áhugamálini viðgjörð líka.

Almenn sektorin ikki ov stórir

-Tað verður ofta framt, at almenni sektorin er alt ov stórir!

Generelt sæð haldi eg ikki, at almenni sektorin í Føroyum er so ógiviliga stórir. Um lønin var lægri kundu vit havt fleiri fólk í almenna sektorinum. Her eru vit í eini tvístøðu, tí tað eru mong, sum hava rættliga høga løn í mun til tað, sum búskapurin klárar.

Ein inntøkuregulering fer longu fram á arbeiðsmarknaðinum: virki støða upp, nokur gera arbeiðsbýti osfr. So eg haldi, at tað á arbeiðsplassunum kring landið er rættliga stórir solidaritetur at merkja. Tann almenni sektorin er trekari í so máta, tað mugu vit bara viðurkenna, men tað skal vera lógvið, um tað ikki er ein ávísur solidaritetur har eisini.

Dýrari at læna

-Fólk eru við at mýssa mótið. Endar tað heilt golið og vit verða noydd at fara út aftur at læna, hvat endar so tað heila við - hvat er markið fyrri fleiri lántøkum?

-Tað er ringt tosa um markið, hvat vit kunnu læna. Men tað verður dýrari sum frálíður, og alt sum verður dýrari, skal sparast aftur uppá

longri sið, so samanumtikið er tað rætt at gera okkurt nú, soleiðis at vit sleppa undan at skula læna meira.

-Vit eru partur av Danmark. Um alt fer á heysin, hvørja skyldu hevur Danmark tá til at hjálpa Føroyum?

-Onga. Koma teir sjálvir at liða undir støðu okkara, t.v.s. verður teirra kreditvirði oyðilagt við tað, at bankarnir tapa uppá okkum, so veit eg ikki. Men teir hava avgjørt onga skyldu av juridiskum slag at hjálpa okkum.

Mugu stytta um tíðina

-Katastrofan, er hon beint uttan fyrri dynnar?

-Tað er sera ringt at siga. Men tað er greitt, at kreppan kostar: í arbeiðsloysi og í persónligum ólukkum. Vit, sum í dag sleppa hampuliga lætt, koma at merkja tað fyrr ella seinni. Trupulleikarnir verða loystir fyrr ella seinni, er sjálvt fundamentið til steðar, hetta vísa royndirnar alla aðrastaðni. Tað ivist eg onga løtu í.

Spurningurin er, um vit skulu brúka fimm ella tjúgu ár at fáa teir loystar. Eg meini vit skulu gera alt vit kunnu fyrri at stytta um hesa tíðina, soleiðis at vit koma niður móti trimum til fimm árum.

Kreppur fyrr og nú

-Hvur stóðan nakrantíð verið so ring sum nú?

-Tað vil altíð vera relativt. Vit hava eina hægri skuld. Men vit hava eisini eitt betri útbúgvandi fólk í dag, vit kenna heiminn betri enn fyrr. Tað skal vera lógvið, um sjálvt útgangsstøðið ikki er betri í dag enn undir undanfarnum kreppum í Føroyum. Men kreppan rakar nokur fólk líka hart í dag sum fyrr, so har er stóðan ikki betri. Fyri tann einstaka var tað undir undanfarnum kreppum ikki so stór vanlucka, sum tað er í dag, tí vit hava so stórar útreiðslur, at tú stendur heilt fastur - kemur ikki uppundan aftur.

-Men eg vil fegin enda við enn einaferð at vísa á, at ein stórir partur av fólkunum merkir ikki kreppuna so hart í dag. Her áttu fleiri av okkum so avgjørt at verið við til at borið byrðarnar.

NES KOMMUNA

Í sambandi við at kommunan er

25 ár 1. APRÍL

verður hetta markerað við hesi skrá:

Mikudagin 1. apríl:

Kl. 11.00 Skúlabørnini og lærarar sum hava sett eina stóra framsýning upp innanfyri flest øll økir í kommununi møtast í fimleikarhøll skúlans saman við skúlanevndini og bygdarráðnum.

Kl. 19.00 Tað almenna minningarhaldið byrjar við:

1. Hornorkestrið spælir
2. Bygdarráðsformaðurin heldur røðu.
3. Skúlastjórin heldur røðu.
4. Formaðurin í Mentunarnevndini opnar framsýningina.

Framsýningin er opin til kl. 22.00.

Hósdagin 2. apríl:

Í skúlanum:

Kl. 18.30 Talvkapping millum: Tofta Talvfelag Runavíkar Talvfelag Gøtu Talvfelag Leirvíkar Talvfelag Kappingin er liðug uml. kl. 21.00.

Kl. 19.00 Framsýningin um kommununa letur upp og er opin til kl. 22.00.

Í útistovu:

Kl. 19.00 Bygdarráðslimirnir hesi 25 árin møtast.

Fríggjadagin 3. apríl:

Í skúlanum:

Kl. 19.00 Framsýningin opnar.

Kl. 20.00 Sanglæta í fimleikarhøllini við luttøku av: Streingjakórinum Kvinnukvartett (tær 4) Sangkórið í Nebo Tofta Sangkór

Framsýningin endar kl. 22.00.

Leygardagin 4. apríl:

Í skúlanum:

Kl. 19.00 Framsýningin byrjar og endar kl. 22.00.

Á Svagaskarði:

Kl. 14.00 Undirhald á vøllum.

Kl. 15.00 Fótbóltskapping millum: B68 - NSÍ - Kl - B36.

Kl. 20.00 Undirhald í nýggja B68-húsinum við luttøku av Hilmar Jan Hansen, Hera Simonsen, Niels Midjord, sangbólki o.ø.

Sunnudagin 5. apríl:

Kl. 15.00 Hornorkestrið spælir. Finaludystur millum tey vinnandi liðini frá leygardegnum.

Vinarligar heilsanir

NES KOMMUNA